

Sygn. akt VI Ka 237/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca: sędzia Natalia Burandt

Protokolant: stażysta Anna Pikulska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Elblągu Jerzego Adamowskiego

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2020 r. w Elblągu sprawy

J. K., s. W. i A., ur. (...) w E.

oskarżonego o czyn z art. 271 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 24 stycznia 2020 r. sygn. akt VIII K 652/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego J. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu,

II. kosztami procesu za obie instancje obciążą Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 237/20

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 237/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 24 stycznia 2020r. sygn.. akt VIII K 652/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Zarzut obrazy prawa materialnego – art. 271 § 1 kk poprzez jego zastosowanie, w sytuacji gdy oskarżony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion strony przedmiotowej tegoż czynu	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Apelacja wywiedziona przez obrońcę oskarżonego jako zasadna zasługiwała na akceptację. Rozpoznanie tegoż środka odwoławczego implikowało konieczność wydania rozstrzygnięcia reformatoryjnego poprzez uniewinnienie J. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu, wobec uwzględnienia zarzutu obrazy przez sąd I instancjo prawa materialnego, tj. art. 271 § 1 kk poprzez jego zastosowania pomimo, że oskarżony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion strony przedmiotowej tego czynu.</p> <p>Pogłębiona analiza stanu faktycznego sprawy, który znalazł wyraz w treści przypisanego oskarżonemu czynu, w jednoznaczny sposób świadczy, że nie mogło dojść do realizacji znamion przedmiotowych typu czynu zabronionego z art. 271 § 1 k.k. w okolicznościach, na bazie których czyn ten ustalił sąd orzekający w sprawie. Godzi się przypomnieć, że jak wynika z niekwestionowanych ustaleń stanu faktycznego, zachowanie oskarżonego J. K. polegało na tym,</p>		

że w dniu 15 czerwca 2018 roku w P., będąc właścicielem firmy (...) z/s w P., wystawił A. L. zaświadczenie o jego zatrudnieniu i zarobkach w swojej firmie na druku (...) Banku Spółka Akcyjna z siedzibą we W., poprzez złożenie na druku swojego podpisu i opatrzenie druku pieczętką firmową, chociaż A. L. nigdy nie był przez niego zatrudniony, a zatem zaświadczenie to zawierało istotne dane niezgodne ze stanem faktycznym. Jak nadto wynika z wyjaśnień samego oskarżonego, jak i zeznań A. L., zaświadczenie to J. K. na druku (...) Banku Spółka Akcyjna z siedzibą we W. podpisał i opatrzył firmową pieczętką na prośbę wymienionego, który jest jego znajomym, przy czym A. L. nigdy nie był zatrudniony w firmie (...) z/s w P. ani na umowę o pracę, ani na podstawie żadnej innej umowy cywilnoprawnej. Zaświadczenie to zastało zatem wystawione przez J. K. na prośbę A. L. za ich wiedzą i obopólną zgodą. Ustalenia stanu faktycznego poczynione przez sąd I instancji w powyższym zakresie nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Dodać należy, że przedmiotem rozważań sądu w powyższym zakresie były nie tylko dowody obciążające oskarżonego ale również wszelkie dowody im przeciwne, a wszystkie one zostały ocenione w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. Wyprowadzone zatem na tej podstawie stanowisko Sądu Rejonowego we wskazanym zakresie korzysta z ochrony przewidzianej w art. 7 k.p.k., a ponieważ jednocześnie nie zostało ono zakwestionowane, przeto w całej rozciągłości zasługuje na aprobatę sądu odwoławczego.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z art. 271 § 1 k.k. funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Podmiotami przestępstwa z art. 271 § 1 k.k. są zatem funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu. Występek poświadczenia nieprawdy, określony w art. 271 § 1 k.k., jest więc przestępstwem indywidualnym. W utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że owo „uprawnienie” do wystawiania dokumentu musi mieć charakter publicznoprawny i nie obejmuje ono ogólnej kompetencji do uczestniczenia w obrocie oraz zawierania umów o charakterze cywilnoprawnym, czy też sporządzania dokumentów związanych z stosunkami prawnymi o charakterze prywatnoprawnym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 marca 2016r. IV KK 379/15, LEX nr 2019572, z dnia 5 października 2005 r., II KK 126/05, LEX nr 164270, z dnia 13 listopada 2008 r., IV KK 373/08, LEX nr 468649, z dnia 30 sierpnia 2011 r., IV KK 190/11, LEX nr 950443, z dnia 23 lutego 2012 r., III KK 375/11, LEX nr 1119522, z dnia 27 czerwca 2012 r., V KK 112/12, OSNKW 2012, z. 11 poz. 19; wyrok z dnia 9 maja 2002 r., V KKN 323/99, OSNKW 2002, z. 9-10, poz. 71; wyrok z dnia 11 lipca 2006 r., III KK 463/05, LEX nr 193024; wyrok z dnia 30 sierpnia 2011 r., IV KK 190/11, LEX nr 950443;; postanowienie z dnia 30 lipca 2008 r., II KK 68/08, OSNKW 2008, z. 10, poz. 84).

Z powyższej rekapitulacji istotnych w niniejszej sprawie elementów stanu faktycznego wynika niezbicie, że J. K. wystawił A. L. zaświadczenie o jego zatrudnieniu i zarobkach w swojej firmie (...) z/s w P. na druku (...) Banku Spółka Akcyjna z siedzibą we W., poprzez złożenie na druku swojego podpisu i opatrzenie druku pieczętą firmową, chociaż A. L. nigdy nie był przez niego zatrudniony, a zatem zaświadczenie to zawierało istotne dane niezgodne ze stanem faktycznym. Upoważnienie J. K. do wystawienia dokumentu, cechujące go jako podmiot przestępstwa z art. 271 § 1 k.k., sąd I instancji upatrywał w fakcie, że jest on właścicielem firmy (...) z/s w P. i zarazem pracodawcą (zatrudnia 6 pracowników) uprawnionym do wystawienia dokumentu w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach.

Zgodzić się w pełni należy ze skarżącym, iż uszło jednak uwadze sądu meriti, że zarówno w przywołanym w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2016r. IV KK 379/15, jak i m.in. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 r., I KZP 12/04, OSNKW 2004, z. 6, poz. 59, przyjęto, że osobą uprawnioną do wystawienia „zaświadczenia o zatrudnieniu” jest tylko pracodawca, a więc podmiot prawa pracy, którego łączy z konkretnym pracownikiem stosunek pracy. Pracodawca nie ma potencjalnego uprawnienia do wystawiania tego rodzaju dokumentów każdej osobie fizycznej, a wyłącznie pracownikowi w rozumieniu art. 2 k.p. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że

podjęcie działalności gospodarczej w ujęciu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej nie jest równoznaczne z uprawnieniem do wystawienia tego rodzaju zaświadczenia albowiem uprawnienie to wiąże się tylko i wyłącznie z nawiązaniem z konkretną osobą stosunku pracy. Można bowiem prowadzić działalność gospodarczą nie będąc pracodawcą. Nadto osoba prowadząca działalność gospodarczą, ma taką samą potencjalną możliwość zawarcia umowy o pracę, jak i osoba fizyczna, a samo prowadzenie działalności gospodarczej, nie implikuje uprawnienia do wystawienia tego rodzaju zaświadczenia. Przyjęcie, iż uprawnienie takie przysługuje każdej osobie prowadzącej działalność gospodarczą, prowadziło do wniosku, że uprawnienie takie przysługiwałoby wszystkim podmiotom obrotu prawnego albowiem każdy z takich podmiotów ma możliwość zawarcia umowy o pracę. Podsumowując swoje rozważania, Sąd Najwyższy stwierdził, iż „(...) osobą uprawnioną do wystawienia "zaświadczenia o zatrudnieniu" jest tylko i wyłącznie pracodawca, a więc podmiot prawa pracy, którego łączy z konkretnym pracownikiem stosunek pracy. Uprawnienie to obejmuje tylko i wyłącznie podmioty, z którymi pracodawca nawiązał stosunek pracy. Należy przy tym stwierdzić, iż z uwagi na charakter stosunku pracy, w którym występują tylko dwa podmioty, tj. pracodawca i pracownik, uprawnienie to nie ma charakteru abstrakcyjnego. Oznacza to, że pracodawca nie ma potencjalnego uprawnienia do wystawiania tego rodzaju dokumentów każdej osobie fizycznej, a jedynie tylko i wyłącznie

pracownikowi w rozumieniu art. 2 k.p. W związku z powyższym jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, wystawiając "zaświadczenie o zatrudnieniu" osobie niepozostającej z nią w stosunku pracy, nie działa w ramach swoich uprawnień w rozumieniu art. 271 § 1 k.k."

W realiach niniejszej sprawy oczywistym więc jest, że J. K. nie był funkcjonariuszem publicznym, ani inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu w rozumieniu art. 271 § 1 k.k., albowiem pomimo, że był pracodawcą w stosunkach z innymi osobami, to z tą konkretną osobą - A. L. nie łączył go stosunek pracy, ani nawet żadna inna umowa cywilnoprawna. J. K. nigdy nie był pracodawcą A. L., a ten nigdy nie był jego pracownikiem w rozumieniu art. 2 k.p. J. K. wystawiając zaświadczenie o zatrudnieniu osobie niepozostającej z nią w stosunku pracy, nie działał zatem w ramach swoich uprawnień w rozumieniu art. 271 § 1 k. W rezultacie, działanie J. K. polegające na wystawieniu A. L. zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach, jakkolwiek poświadczającego nieprawdę co do faktu zatrudnienia znajomego i wysokości zarobków, nie może być utożsamiane z przestępczym działaniem, o którym mowa w tymże przepisie. Źródłem wadliwości wyprowadzonych przez sąd orzekający wniosków co do potraktowania J. K. za „inną osobę uprawnioną do wystawienia dokumentu” w rozumieniu art. 271 § 1 k.k., było nieuprawnione, sprzeczne z ugruntowaną wykładnią tegoż znamienia, w tym także z przywołanymi przez tenże sąd orzeczeniami Sądu Najwyższego,

uznanie, iż skoro J. K. zatrudniał inne osoby i był dla nich pracodawcą, to także występował w tożsamej roli wobec A. L., pomimo, że z tą konkretną osobą nigdy nie łączył go stosunek pracy, ani żadna inna umowa cywilnoprawna.

Podobnie oczywiście zasadny okazał się podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego przez zakwalifikowanie zachowania J. K. jako czynu zabronionego z art. 271 § 1 k.k. w sytuacji gdy także zaświadczeniu wystawionemu przez niego A. L., czyli osobie niepozostającej z nim w stosunku pracy, nie przysługuje cecha zaufania publicznego. Skoro J. K. nie przysługiwał status „innej osoby uprawnionej do wystawienia dokumentu”, to wystawione przez niego zaświadczenie nie ma cechy zaufania publicznego.

W orzecznictwie podnosi się, że wystawienie takiego dokumentu nawet przez pracodawcę, dotyczy stosunku prawnego zatrudnienia, który nie ma charakteru publicznoprawnego. Brak jest także szczególnych uregulowań prawnych, które przypisywałyby wystawionemu przez pracodawcę zaświadczeniu o zatrudnieniu oraz wysokości wynagrodzenia szczególną cechą zaufania publicznego ze skutkami erga omnes. Wystawienie takiego dokumentu nie dokonuje się więc na podstawie szczególnych "uprawnień" porównywalnych z władztwem, jakie posiada funkcjonariusz publiczny. Z tego też powodu nie spełnia znamion czynu zabronionego z art. 271 § 1 k.k., posługiwanie się zaś takim stwierdzającym nieprawdę zaświadczeniem o zatrudnieniu i uzyskiwanym wynagrodzeniu nie

stanowi także przestępstwa z art. 273 k.k. (trak: wyrok SN z dnia 27 czerwca 2012r, V KK 112/12, OSNKW 2012/11/119). Wskazuje się także, że pojęcie innej osoby uprawnionej do wystawienia dokumentu należy interpretować wąsko, obejmując nim wyłącznie te osoby, które na mocy szczególnej regulacji otrzymują prawo do sporządzenia dokumentu, któremu – podobnie jak w przypadku dokumentów sporządzanych przez funkcjonariuszy – przysługuje cecha zaufania publicznego (zob. też A. Marek, Kodeks..., nt 4 do art. 271; wyrok SN z 3.12.1997 r., V KKN 296/96, Prok. i Pr. 1998/4, poz. 6; postanowienie SN z 15.03.2013 r., V KK 433/12, LEX nr 1300043). Źródłem uprawnienia może być norma prawna o charakterze generalnym, wyrok sądowy lub inna decyzja organu władzy państwowej. Sprawcą przestępstwa z art. 271 kk może być także osoba wystawiająca dokument w imieniu innego podmiotu, który otrzymał taką kompetencję na mocy przepisu prawnego (np. zakład pracy) – zob. też uchwała SN z 12.03.1996 r., I KZP 39/95, OSNKW 1996/3–4, poz. 17. Nie należy uprawnienia, o którym mowa w art. 271 kk, utożsamiać z pojęciem upoważnienia. To ostatnie ma bowiem szerszy zakres znaczeniowy i obejmuje wszelkie umocowanie do wystawienia dokumentu, przy czym źródłem owego umocowania jest kompetencja samego mocodawcy, bez względu na publicznoprawny czy też cywilnoprawny charakter owego umocowania. Skoro więc ustawodawca posługuje się terminem „uprawnienie”, wskazuje na własne kompetencje osoby wystawiającej dokument do potwierdzania określonych okoliczności (Komentarz do

art. 271 kk pod red. W. Wróbla). O kompetencji do wystawienia dokumentu, któremu przysługuje walor zaufania publicznego, można mówić wówczas, gdy dokument ma cechy rozstrzygnięcia publicznoprawnego, któremu przysługuje domniemanie prawdziwości (por. wyrok SN z 30.08.2011 r., IV KK 190/11, LEX nr 950443; wyrok SA w Lublinie z 23.12.2002 r., II AKa 310/02, OSA 2003/9, poz. 91. Należy pamiętać, że „uprawnienie innej osoby, o jakiej mowa w art. 271 § 1 k.k., do wystawiania dokumentów, jest uzupełnieniem kompetencji funkcjonariusza publicznego i nie jest równoznaczne z ogólną możliwością uczestniczenia w czynnościach prawnych i sporządzania tam różnych oświadczeń. Dokument wystawiony przez taką osobę ma zawierać w swojej treści poświadczenie, któremu przysługuje cecha zaufania publicznego, a w związku z tym domniemanie prawdziwości” (wyrok SN z 26.03.2015 r., IV KK 422/14, LEX nr 1666906; por. także wyrok SN z 23.02.2012 r., III KK 375/11, z glosą J. Piórkowskiej-Flieger, OSP 2013/1, s. 25–28; wyrok SN z 18.04.2013 r., II KK 97/13, LEX nr 1299165). Jednocześnie to, że dokument sporządzany w ramach relacji prywatnoprawnych może być użyty także wobec innych podmiotów, nie jest wystarczające do stwierdzenia, że jest to dokument mający cechę zaufania publicznego, w którym zawarcie okoliczności nieprawdziwych stanowi realizację znamion czynu zabronionego z art. 271 § 1 (por. wyrok SA w Łodzi z 8.10.2013 r., II AKa 147/13, LEX nr 1383466).

W literaturze przedmiotu odchodzi się nawet od wyrażonego

przez Sąd Najwyższy w cytowanej uchwale z dnia 30 czerwca (...) poglądu, w myśl którego inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu w rozumieniu art. 271 § 1 kk może być pracodawca wystawiający pracownikowi zaświadczenie o zatrudnieniu (por. uchwała SN z 30.06.2004 r., I KZP 12/04, OSNKW 2004/6, poz. 59, z glosą Z. Kukuły, Prok. i Pr. 2009/3, s. 171–179). Prezentuje się tam stanowisko, iż nawet gdy strony łączy stosunek pracy, to taki pracodawca także nie jest „inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu” w rozumieniu art. 271 § 1 kk. Przedstawiciele takiej wykładni podnoszą, że Sąd Najwyższy uznał w tej uchwale, że uprawnienie do wystawienia takiego zaświadczenia wynika z ogólnej zasady prawa pracy dbałości o zaspokajanie bytowych i socjalnych potrzeb pracownika wyrażonej w art. 16 k.p. Sąd Najwyższy podkreślił jednocześnie, iż Kodeks pracy nie nakłada na zakład pracy wyraźnego obowiązku wydania pracownikowi takiego zaświadczenia. Należy podkreślić, że tego typu generalna zasada regulująca stosunki zobowiązaniowe, także te występujące w stosunkach pracy, nie może być źródłem uprawnienia publicznoprawnego, do którego odnosi się art. 271 § 1 kk, nie czyni także z zaświadczenia o zatrudnieniu dokumentu zaufania publicznego (zob. też Z. Kukuła, Glosa do uchwały..., s. 176 i n.). Wydanie zaświadczenia o zatrudnieniu zawierającego nieprawdziwe informacje może być natomiast kwalifikowane jako pomocnictwo do innego przestępstwa – oszustwa z art. 286 kk czy też wyłudzenia poświadczenia nieprawdy z art. 272

kk. W konsekwencji poświadczenie nieprawdy w zaświadczeniu o zatrudnieniu należy kwalifikować ewentualnie jako pomocnictwo do innego przestępstwa, i to zarówno wówczas, gdy osobą wystawiającą takie zaświadczenie jest osoba prowadząca działalność gospodarczą, jak i wówczas, gdy jest nią pracodawca jako podmiot prawa pracy (Komentarz do art. 271 kk pod red. W. Wróbla).

Reasumując, należało zaaprobować podniesiony w apelacji zarzut, że zakwalifikowanie czynu J. K., polegającego na sporządzeniu fikcyjnego zaświadczenia o zatrudnieniu i uzyskiwaniu określonego wynagrodzenia przez A. L., z art. 271 § 1 k.k. stanowiło naruszenie tego przepisu prawa materialnego. W realiach niniejszej sprawy oczywistym bowiem jest, że J. K. nie był funkcjonariuszem publicznym, ani inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu w rozumieniu art. 271 § 1 k.k., a jego działanie polegające na wystawieniu na druku bankowym zaświadczenia poprzez jego podpisanie i opatrzenie pieczętą firmową, jakkolwiek poświadczającego nieprawdę co do faktu zatrudnienia kolegi i wysokości zarobków, nie może być utożsamiane z przestępczym działaniem, o którym mowa w tymże przepisie. Odpowiedzialność karna J. K. mogła być jedynie rozpatrywana na płaszczyźnie wypełnienia znamion czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. (lub art. 286 § 1 k.k), tj. udzieleniu pomocy A. L. w popełnieniu przez niego występku, tzw. oszustwa kredytowego.

W związku z niezaskarżeniem przez oskarżyciela wyroku sądu

I instancji, z uwagi na zakaz dokonywania ustaleń na niekorzyść oskarżonego, obowiązujący w postępowaniu odwoławczym, jak i też w trakcie ewentualnego ponownego rozpoznania sprawy (art. 434 § 1 kpk, art. 443 kpk), zachowanie oskarżonego nie może podlegać ocenie pod kątem ewentualności przypisania mu odpowiedzialności za pomocnictwo do oszustwa. O poprawności przywołanego stanowiska decydują wskazane realia sprawy. Możliwość przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za pomocnictwo do oszustwa nie sprowadza się jedynie do właściwej subsumpcji. Znamiona oszustwa różnią się bowiem od występku fałszu intelektualnego opisanego w art. 271 § 1 k.k. nie tylko sposobem działania sprawcy, ale także treścią jego zamiaru, co wymagałoby dodatkowego ustalania i dowodzenia. Stwierdzenie, że oskarżony dopuścił się pomocnictwa do oszustwa wymagałoby więc dokonania nowych, niekorzystnych dla niego, ustaleń faktycznych, co zważywszy na fakt, iż wyrok sądu I instancji nie został zaskarżony przez oskarżyciela, nie było w postępowaniu odwoławczym dopuszczalne. Warto zauważyć, że przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k (lub art. 297 § 1 k.k) pozostawałoby w sprzeczności także z przepisem art. 455 k.p.k., z którego wynika, że poprawienie kwalifikacji prawnej na niekorzyść oskarżonego może nastąpić tylko wtedy, gdy wniesiono środek odwoławczy na jego niekorzyść.

Mając powyższe na uwadze, sąd odwoławczy na mocy art. 437 § 1 i 2 kpk zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego

<p>J. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu. Wobec uniewinnienia od popełnienia zarzucanego mu czynu, upadła także podstawa prawna rozstrzygnięcia o kosztach zawartego w zaskarżonym wyroku, jako stanowiącego konsekwencję przypisania winy i skazania.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>O zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wobec stwierdzenia przez sąd odwoławczy zarzucanego w apelacji uchybienia obrazy prawa materialnego – zaistniały podstawy do uwzględnienia wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>2</p>	<p>Zarzut naruszenia przepisu postępowania mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. obraza art. 7 kpk i stanowiący jego konsekwencję błąd w ustaleniach faktycznych</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>W kategoriach nieporozumienia należy natomiast ocenić zarzut naruszenia przez sąd orzekający</p>		

przepisu postępowania, tj. art. 7 **kpk** i mającego stanowić jego konsekwencje zarzut **błędu w ustaleniach faktycznych** we wskazanym w apelacji zakresie. Całkowicie wybiórczo przytoczone w apelacji argumenty dla poparcia prezentowanego stanowiska, mające uzasadniać obrazę przepisu postępowania, a w konsekwencji również i wadliwość poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń stanu faktycznego w omawianej części - były całkowicie chybione i stąd nie mogły się ostać w świetle zebranych w sprawie dowodów oraz treści wyroku i pisemnego uzasadnienia. obrońca powyższych uchybień upatruje się w rzekomo dokonanych przez sąd orzekający ustaleniach, iż oskarżony miał świadomość, że „(...) wypełnione przez A. L. pismo zostanie wykorzystane przez niego w celu wyłudzenia kredytu, nie zaś wyłącznie na potrzeby uzyskania informacji o zdolności kredytowej (...)”. Z całą mocą należy zaznaczyć, że ani w opisie czynu z art. 271 § 1 kk przypisanego J. K. w zaskarżonym wyroku, ani w żadnym fragmencie pisemnego uzasadnienia sąd I instancji nie poczynił ustaleń, iż oskarżony wiedział, że celem przedłożenia w banku przez A. L. owego zaświadczenia było wyłudzenia przez niego kredytu. Przypomnieć należy, iż w zaskarżonym wyroku sąd zmodyfikował opis czynu zarzucanego oskarżeniu w ten sposób, że m.in. ustalił, iż J. K. poświadczył nieprawdę „(...) wiedząc, że dokument ten zostanie następnie wypełniony przez inną osobę, w ten sposób, iż zostanie w nim wpisane, że A. L. jest zatrudniony w firmie oskarżonego, co nie było prawdą oraz następnie przedłożony jako autentyczny w

(...) placówce (...) Banku S.A (...)", eliminując zarazem element opisu z aktu oskarżenia o treści „podczas składania wniosku o kredyt”. Opis czynu przypisanego zaskarżonym wyrokiem nie zawiera zatem ustalenia, co do świadomości J. K. w jakim celu zaświadczenie zostało przedłożone przez A. L. w banku, a ogranicza się do ustalenia samego faktu przedłożenia go w Banku. Podobnie w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, sąd meriti ustalił i przyjął, że „(...) Oskarżony wiedział, iż dokumenty ten zostanie następnie wypełniony przez inną osobę, w ten sposób, iż zostanie w nim wpisane, że A. L. jest zatrudniony w firmie oskarżonego, co nie było prawdą oraz następnie przedłożony jako autentyczny w (...) placówce (...) Banku S.A” – k. 97, „(...) oczywistym jest, iż wiedział od A. L., iż on potrzebuje takie zaświadczenie do banku, zatem zostanie ono wypełnione przez niego lub inną osobę, trudno uznać, iż A. L. miałby iść do banku z czystym drukiem zaświadczenia, tylko podpisanym, a nie wypełnionym. Oskarżony musiał zdawać sobie sprawę, że zaświadczenie to zostanie wypełnione w sposób niezgodny z prawdą, gdyż A. L. nie był jego pracownikiem, na tą nieuczciwą praktykę oskarżony się godził” – str. 105. Pozostałe ustalenia i rozważania o treści typu „(...) Z tym dokumentem A. L. udał się do Banku, gdzie usiłował wyłudzić kredyt w kwocie 60.000 zł”, „(...) Sąd nie dał także wiary tej części zeznaniom świadka A. L., w których podał, iż chciał otrzymać od oskarżonego zaświadczenie o zatrudnieniu, gdyż chciał tylko sprawdzić swoją zdolność kredytową w banku. Przeczy temu cała dokumentacja kredytowa z banku, z

której wprost wynika, iż udał się on do banku celem wyłudzenia kredytu, za co zresztą został skazany (...)" – k. 97, 104 -105 – odnoszą się wyłącznie do samodzielnych działań A. L. związanych z celem przedłożenia w banku zaświadczenia, ale już bez powiązania ich z jakimkolwiek udziałem oskarżonego, czy jego świadomością w tym zakresie. Godzi się także zaakcentować, że wyprowadzony przez sąd meriti wniosek co do wyczerpania przez oskarżonego znamion strony podmiotowej czynu o treści „(...) oskarżony chciał dokonać przedmiotowego przestępstwa i zmierzał bezpośrednio do jego dokonania i go dokonał” – z oczywistych względów odnośni się do występkę z art. 271 § 1 kk przypisanego w sentencji wyroku w zmodyfikowanej postaci.

Reasumując, z przedstawionych względów, sąd odwoławczy potraktował podniesione zarzuty naruszenia przepisu art. 7 kpk i błędu w ustaleniach faktycznych jako nieuprawnione.

Wniosek

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

1. Wobec nie stwierdzenia przez sąd odwoławczy zarzucanego w apelacji naruszenia przepisu postępowania – art. 7 kpk, a tym samym także i wadliwości poczynionych przez sąd

I instancji ustaleń stanu faktycznego we wskazanym zakresie – brak było podstaw do uwzględniania wniosku.

2. Zgodnie z treścią art. 437 § 2 kpk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015r.) uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 k.p.k. lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Wymieniona w art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. podstawa uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania z powodu konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości ma charakter ocenny. Użyte w tym przepisie słowo "przewód" należy potraktować jako skrót pojęciowy, gdyż domyślnie chodzi o "przewód sądowy" (rozdział 45 k.p.k.). W tym zakresie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. wprowadza ograniczenie odnoszące się do uchylenia wyroku wydanego na rozprawie głównej. Z kontekstu art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. wynika, że chodzi o przewód sądowy na rozprawie głównej. Na przewodzie sądowym przeprowadzane są dowody (rozdział 45 k.p.k.). Przepis art. 437 § 2 in fine k.p.k. mówi jednak nie "o powtórzeniu dowodów", ale o powtórzeniu "przewodu". Dlatego też konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości nie odnosi się tylko do potrzeby powtórzenia dowodów. Może też dotyczyć samego przebiegu przewodu sądowego, gdy z uwagi na naruszenie przepisów procesowych należy go przeprowadzić na nowo. Konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości z przyczyn dowodowych wiąże się z podstawą dowodową wyroku. Na przewodzie

sądowym przeprowadzane są z reguły dowody z osobowych źródeł dowodowych i dowody z dokumentów. Warunek w postaci konieczności ponowienia wszystkich tych dowodów będzie spełniony dopiero wówczas, gdy sąd pierwszej instancji w ogóle nie ujawnił żadnych dowodów, choć oparł na nich wyrok albo wszystkie te dowody zostały nieprawidłowo przeprowadzone (art. 410 k.p.k.). W zakresie konieczności przeprowadzenia na nowo dowodów na rozprawie głównej należy bowiem wziąć pod uwagę wszystkie dowody, w tym dowody z dokumentów. Konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości może też wystąpić z przyczyn procesowych odnoszących się do prawidłowego jego przebiegu, m.in. postawienie trafnego zarzutu niewyłączenia sędziego z przyczyn określonych w art. 41 § 1 k.p.k. albo niedochowanie gwarancji procesowych odnoszących się do udziału stron i ich przedstawicieli procesowych w rozprawie głównej, np. rozpoznano sprawę pod nieobecność strony, obrońcy, pełnomocnika, którzy nie zostali zawiadomieni o terminie rozprawy (tak: Dariusz Świecki, Komentarz do art. 437 kpk). W poddanej kontroli sprawie nie wystąpiła żadna z określonych w art. 437 § 2 in fiine kpk podstaw wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia kasatoryjnego.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	

Zwiężle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
cały zaskarżony wyrok	
Zwiężle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Rozstrzygnięcie do winy. Zmiana zaskarżonego w całości poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu	
Zwiężle o powodach zmiany	
Zmiana zaskarżonego poprzez uniewinnienie J. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu, była konsekwencją uwzględnienia podniesionego w apelacji zarzutu obrazy prawa materialnego, tj. art. 271 § 1 kk poprzez jego zastosowanie, w sytuacji gdy oskarżony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion strony przedmiotowej czynu. W realiach niniejszej sprawy oczywistym bowiem jest, że J. K.. nie był funkcjonariuszem publicznym, ani inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu w rozumieniu art. 271 § 1 k.k., a jego działanie polegające na wystawieniu na druku bankowym zaświadczenia poprzez jego podpisanie i opatrzenie pieczętką firmową, jakkolwiek poświadczającego nieprawdę co do faktu zatrudnienia znajmowego i wysokości zarobków, nie może być utożsamiane z przestępczym działaniem, o którym mowa w tymże przepisie. Nie posiadanie	

przez oskarżonego statusu „innej osoby uprawnionej do wystawienia dokumentu” wyklucza możliwość przypisania J. K. odpowiedzialności za występki z art. 271 § 1 k.k. i przesądza o trafności reformatoryjnego orzeczenia sądu odwoławczego.

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt r ozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	Kosztami procesu za obie instancje sąd odwoławczy obciążył Skarb Państwa na podstawie art. 632 pkt 2 kpk.

7. PODPIS